

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kanada

országinformáció

Készítette: Simon Gábor,

KGA

2021

Fontosabb gazdasági mutatók

Mutató megnevezése	Mértékegység	2015	2016	2017	2018	2019
GDP értéke (folyó áron)	Mrd USD	1 556,13	1 528,24	1 649,88	1 716,26	1 736,43
GDP változása (reál)	%	0,66	1,00	3,17	2,01	1,66
Egy főre jutó GDP folyó áron	USD/fő	43 585,51	42 322,48	45 148,55	46 313,17	46 194,73
Infláció (HICP)	%	1,13	1,43	1,60	2,27	1,95
Munkanélküliségi ráta	%	6,91	7,00	6,34	5,83	5,66
Export értéke	Mrd USD	495,63	481,44	518,24	550,53	549,48
Import értéke	Mrd USD	533,98	517,48	554,74	584,15	578,79
FDI állomány	Mrd USD	59,99	34,20	29,11	46,54	47,85
FDI állomány	Mrd USD	83,91	67,61	80,39	52,79	73,81

Gazdasági és politikai helyzetkép

1. Alapinformációk: politikai berendezkedés, gazdasági-politikai szövetségi és viszonyrendszer (pl. EU, NATO, regionális gazdasági szervezeti tagság)

Kanada a világ egyik legfejlettebb ipari állama (a G7 csoport tagja). A fejlett országok többségétől eltérően Kanadában kiemelt szerepet játszik az elsődleges szektor, főként a fakitermelés és az olajipar, azonban napjainkra az észak-amerikai ország ágazati szerkezetében a szolgáltatási szektor vált meghatározóvá, a kanadai munkaerő csaknem háromnegyedét foglalkoztatva.

Kanada föderális ország, 10 tartományból és 3 területből áll. A tartományok politikai szerepe erős, oktatási-, gazdasági-, egészségügyi-, kulturális- és tudományos tekintetben egyaránt. A hatalommegosztás a tartományok és a föderális kormány között viszonylag bonyolult keretrendszerre épül. Külön ki kell emelni Québec tartományt, ahol a hivatalos nyelv a francia.

Az ország a Brit Nemzetközösség része, az angol királynő által meghatalmazott Fő kormányzó tölti be az államfői funkciót. A Fő kormányzó politikai funkciója csekély, leginkább formális. A kétkamarás parlamentben az alsóház szerepe az erősebb, hasonlóan az Egyesült Királyság rendszeréhez. A végrehajtó hatalom a föderális parlamenti választások alapján kerül a kormányzó párt(ok) kezébe.

Kanada NATO tagállam és a USMCA/CUSMA/T-MEX és a CPTPP szabadkereskedelmi övezet tagja.

2. Aktualitások

2017. szeptember 21-én ideiglenes alkalmazásra került az EU és Kanada közti átfogó gazdasági megállapodás, a [CETA](#). Az egyezményről az alapinformációk elérhetők a Európai Bizottság honlapján. Kanadai oldalon a CETA implementáció a C-30-as jelű törvénnyel megtörtént. Jelenleg az EU tagállamok ratifikációs folyamata zajlik, eddig 18 tagország zárta le a folyamatot.

Kanada számos egyéb szabadkereskedelmi megállapodással rendelkezik. Az észak-amerikai NAFTA megállapodást leváltotta a USMCA/CUSMA/T-Mex szerződés és az ország csatlakozott a Trans Pacific Partnership szabadkereskedelmi egyezményhez is.

A GDP 2019-ben 1,66%-os növekedést mutatott. A COVID válság miatt viszont várhatóan 5,5%-os GDP visszaesés várható 2020 egészére. A COVID-19 válság következtében soha nem látott méretű az állam eladósodottsága, de ezzel együtt is AAA besorolással bír a hitelminősítők többségénél.

3. Választások

A kanadai választási rendszer 3 szintből áll: helyhatósági, tartományi és föderális választásokat tartanak.

2019 őszén föderális parlamenti választások voltak, ahol semelyik oldal nem kapott többséget. A föderális liberális párt kisebbségben kormányoz, a javaslatait külső támogatással tudja csak törvénybe iktatni. 2021-ben jelentős esélye van az előrehozott föderális választásoknak.

Gazdasági és politikai helyzetkép

4. Gazdaságpolitikai célok

Kanada szeretne elmozdulni a magas hozzáadott értékű termékek irányába, mivel jelenleg is a legnagyobb bevételi forrását a nyersanyagok adják. Az ország legfontosabb kereskedelmi partnere az USA, az export 70%-a oda irányul.

A termégyártás területén kiemelkedik a gépjármű részegység- és alkatrészgyártó, az építőipari, valamint a kőolaj-, gázkitermelő szektor. A szolgáltatóipar területén meghatározó a pénzügyi-, biztosítási-, ingatlanfejlesztési ágazat, a szállítói, a raktározási, a nagy- és kiskereskedelmi tevékenység, valamint az egészség megővéssel kapcsolatos iparágak, továbbá az ICT, a tudományos és a műszaki szolgáltatást nyújtó szektorok.

A stabil pénzügyi szektor mellett a kanadai gazdaság jelentősen profitál a nyersanyagok iránti keresletből, az ország a világ legnagyobb szénexportőre, valamint egyik legnagyobb cink- és uránkitermelője. Az arany, nikkel, alumínium és ólom világpiacán is jelentős szerep jut Kanadának. Kanada a világ ötödik legnagyobb földgáz kitermelője, kitermelhető földgázkészletének 80%-a nem-konvencionális természetű. A földgáz mellett Kanada rendelkezik a világ harmadik legnagyobb olajkészletével is (174 milliárd barrel) és hatodik-hetedik legnagyobb kitermelőként jelenleg ő adja a világ olajtermelésének körülbelül egy huszadát. (Megjegyzendő, hogy az olajár drasztikus csökkenésével a kanadai olajtermelés jelentősen visszaesett.) Az olaj kitermelésének központja a Kanada nyugati felében található Alberta tartomány, a gázkitermelés jelentős része pedig az Albertával és a Csendes-óceánnal határos Brit Kolumbia tartományban folyik. A fakitermelést illetően is a világ élmezőnyében szerepel az ország.

Az ország elkötelezett a klímaváltozás tekintetében, tagja a Párizsi Egyezménynek, és a kibocsátáscsökkentés érdekében fájdalmas adók bevezetését kezdte meg.

5. Kiemelkedő érdekcsoportok

Kanadában tradicionálisan a progresszív konzervatív párt és a liberális párt tekinthető a legerősebb politikai formációnak. Ugyanakkor az utóbbi időben több kisebb párt is megerősödött és a baloldali NDP például Brit-Kolumbiában kormányon van.

A gazdasági területek közül ki lehet emelni a mezőgazdasághoz köthető erős érdekcsoportokat. A tejipari lobbik leginkább QC és ON tartományokban erős és komoly politikai befolyással bír. Az autóipar és a légiipar szintén komoly erővel rendelkező érdekcsoportnak tekinthető. A védelemipari cégeknek szintén több jelentős szervezete van.

Kanadában a társadalmi egyenlőtlenségek kisebbek, mint több fejlett országban és a szomszédos USA-ban. Minden állandó lakosra kiterjedő egészségbiztosítási rendszer létezik. Az ellátórendszerek többsége tartományi fenntartású.

Kilátások

1. GDP és infláció előrejelzés kormányzati és/vagy nemzetközi oldalról

Az ország GDP-je nagyban függ a nyersanyagárak alakulásától és az USA gazdasági teljesítményétől, mivel a legfontosabb export piacuk kb. 80%-át adja a kanadai kivitelnek. 2020-ban 5,5% körüli visszaesés várható (végleges adat még nincs), amit 2021-2022-ben 4-5%-os éves növekedés követhet. Az infláció stabilan alacsony, a kanadai jegybank jellemzően szigorú monetáris politikát folytat, bár a COVID-19 válság kapcsán mindent megtett az élénkítés érdekében, az alapkamat 0,25%, az infláció 2020 decemberében éves 0,7% volt.

2. Kormányzati szektorális fókusz

A termégyártás területén kiemelkedik a gépjármű részegység- és alkatrészgyártó, az építőipari, valamint a kőolaj-, gázkitermelő szektor. A szolgáltatóipar területén meghatározó a pénzügyi-, biztosítási-, ingatlanfejlesztési ágazat, a szállítói, a raktározási, a nagy- és kiskereskedelmi tevékenység, valamint az egészség megővéssel kapcsolatos iparágak, továbbá az ICT, a tudományos és a műszaki szolgáltatást nyújtó szektorok.

A stabil pénzügyi szektor mellett a kanadai gazdaság jelentősen profitál a nyersanyagok iránti keresletből, az ország a világ 5-6. legnagyobb szénexportőre, valamint egyik legnagyobb cink- és uránkitermelője. Az arany, nikkell, alumínium és ólom világpiacán is jelentős szerep jut Kanadának. Kanada a világ ötödik legnagyobb földgáz kitermelője, kitermelhető földgázkészletének 80%-a nem-konvencionális természetű. A földgáz mellett Kanada rendelkezik a világ harmadik legnagyobb olajkészletével is (174 milliárd barrel) és hatodik-hetedik legnagyobb kitermelőként jelenleg ő adja a világ olajtermelésének körülbelül egy huszadát. (Megjegyzendő, hogy az olaj drasztikus csökkenésével a kanadai olajtermelés jelentősen visszaesett.) Az olaj kitermelésének központja a Kanada nyugati felében található Alberta tartomány, a gázkitermelés jelentős része pedig az Albertával és a Csendes-óceánnal határos Brit Kolumbia tartományban folyik. A fakitermelést illetően is a világ élmezőnyében szerepel az ország.

3. Feltételezett jövőbeli húzóágazatok

Repülőipar, autóipar és az ICT területe továbbra is prioritás lehet. Az agrár/élelmiszergazdaságban is igyekeznek jelentősebb hozzáadott értéket termelni. A kanadai bányaiipar és ffeldolgozás továbbra is a világ élvonalában maradhat. A KFI szuperklaszterek is elsősorban a gyártótevékenységek hatékonyságának növelését valamint a modern technológiákat célozzák meg.

Kilátások

4. Veszélyek, piacra lépési nehézségek

Kanada szövetségi állam. Az elosztási csatornákat - a szövetségi jogszabályok keretein belül - tartományi szinten is szabályozzák. E mellett hatalmas kiterjedése (közel 10 millió km²) és föderális berendezkedése a magyarázata annak, hogy miért nincs egy egységes elosztási rendszer az országban. Általában jellemző, hogy az egyes tartományok piacra jutási jellemzői eltérőek, ami megnehezíti az egyes termékek egész Kanada területére történő egységes bevezetését. A legfontosabb piacok Toronto (Ontario), Montreal (Québec) és Vancouver (British Columbia). Érdemes azonban az jelentős gazdasági potenciállal rendelkező, de kevésbé népes tartományok piacainak igényire is figyelemmel lenni, különös tekintettel Albertára, Új-Skóciára .

Az 1990-es évektől a kiskereskedelmi elosztási csatornák lényeges változáson mentek keresztül az amerikai Costco, Wal-Mart (kiskereskedelem), Home-Depot („csináld magad”) megjelenésével. Több amerikai lánc tönkrement Kanadában. Az élelmiszer elosztó szektor néhány nagyobb csoport által meglehetősen konszolidált, így pl. a hazai Sobey, Loblaws, Metro (megj. nem a svájci központú cég) és az amerikai Wal-Mart, COSTCO uralják ezt a piacot. Az állami monopólium miatt különleges szerepe van az alkoholos termékek importjában és kereskedelmében az adott tartományban működő Liquor Control Board-nak. Nagyon erős az on-line kiskereskedelmi piac, az Amazon Canada piactér kiemelkedő helyzete szembetűnő.

Egyes termékek - különösen pl. az élelmiszeripari termékek estében – érdemes vizsgálni a nagyobb, európai termékek kereskedelmére specializálódott kiskereskedelmi hálózatokba történő bejutás feltételeit.

A beruházási javak valamint a tartós fogyasztási cikkek importja terén az ügynök igénybe vétele jelentősen növelheti az eladásokat. Az internet szerepe a marketing tevékenységben jelentős, ennek aspektusaira érdemes figyelmet fordítani.

Az ország hivatalosan kétnyelvű (angol/francia), Québec tartományban csak a francia a hivatalos nyelv, New Brunswick hivatalosan kétnyelvű, míg a többi tartományban angol a hivatalos nyelv. Kanada angol anyanyelvű ország, az írott marketinganyagokban ügyelni kell a helyes angolságra, professzionális nyelvi lektorálás erősen ajánlott.

A kanadai Export-Import Engedélyezési Szabályzatnak megfelelően a Kereskedelmi Ellenőrzési és Technikai Akadályok Irodája (Trade Controls & Technical Barriers Bureau - TCTBB) a felelős az Import Ellenőrzési Listán szereplő termékek import engedélyének kiadásáért. A listán szereplő termékek között található bizonyos mezőgazdasági termékek, lőfegyverek, textil és ruházati, valamint acél áruk.

Az import termékek általában importőr-elosztókon, ügynökökön keresztül vagy közvetlenül érkeznek a kanadai piacra. Az importőrök meglehetősen szigorú szállítási és minőségi követelményeket támasztanak az exportőrök felé. Hasonlóan az USA-hoz, a szerződés-kötés nagyon fontos eleme az üzletnek Kanadában. Ajánlatos nagykereskedő-importőrökkel kapcsolatba lépni. Ezen kívül célszerű ügyvédi iroda jogi szolgálatait igénybe venni a szerződés teljesítése során, a későbbi problémák megelőzése érdekében.

Kilátások

5. Adókönyvet rövid bemutatása

Adóalanyi státusz: A kanadai adótörvények szerint az adózás szempontjából alapkérdés annak tisztázása, hogy az adóalany milyen státuszban van Kanadában, vagyis rezidensnek vagy nem-rezidensnek minősül, mivel eltérő jövedelemadózási szabályok vonatkoznak mindkét esetre.

A rezidens minősítés az alábbiak tisztázását igényli:

- kanadai lakással való rendelkezés
- házastárs, illetve jogi képviselő Kanadában tartózkodik, amikor az adóalany külföldön tartózkodik
- Kanadában fellelhető személyi ingósággal való rendelkezés (gépkocsi, bútor stb.)
- társasági kapcsolatok Kanadában
- gazdasági kapcsolatok Kanadában

Egyéb figyelembe veendő tényező:

- kanadai jogosítvány
- kanadai egészségbiztosítás

Személyi jövedelemadó kulcsok rezidensnek minősülő adóalanyok esetében

Adóképes jövedelem mínusz adóalap, ez szorozva a megfelelő jövedelemsávhoz tartozó adókulccsal, majd ehhez hozzá kell adni az alsó jövedelemsávhoz tartozó adókulcs szorzatát.

Szövetségi jövedelemadó táblázat az alábbi helyen található az adó kalkulátorral együtt: : <https://www.canada.ca/en/revenue-agency/services/tax/individuals/frequently-asked-questions-individuals/canadian-income-tax-rates-individuals-current-previous-years.html>

A szövetségi jövedelemadón felül fizetendő tartományi személyi jövedelemadó mértéke az alábbi helyen található: <https://www.canada.ca/en/revenue-agency/services/tax/individuals/frequently-asked-questions-individuals/canadian-income-tax-rates-individuals-current-previous-years.html>

Quebec: lásd Revenue Quebec honlapon: www.revenuquebec.ca/en/

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kilátások

Társasági adó

A szövetségi általános társasági adó 38%, ebből a szövetségi kormány 10% adócsökkentést biztosít. Emellett 13%-os adójóváírásra kerülhet sor (general tax reduction), így a nettó adókulcs 15%. A kanadai tulajdonú kisvállalkozások (500.000 CAD nyereséig) további adócsökkentést kapnak, ezzel a kisvállalkozások szövetségi társasági nyereségadója 2019. január 1-től 9%.

A szövetségi társasági adóhoz adódik hozzá adott tartomány társasági adója, mely tartománytól függően 0-16% között változik. A kettő összege a tényleges társasági adó mértéke.

A tartományi társasági adó mértéke 2016. január 1-től, az alacsonyabb összeg a szövetségi definíció szerinti kisvállalkozásokra érvényes (bővebb információ itt: <https://www.canada.ca/en/revenue-agency/services/tax/businesses/topics/corporations/corporation-tax-rates.html> ; https://www.canada.ca/en/revenue-agency/services/forms-publications/publications/t4012/t2-corporation-income-tax-guide-chapter-4-page-4-t2-return.html#P2862_208254):

Föderális vállalati nyereségadó	Kisvállalati ráta**	Általános vagy nagyvállalati ráta
9%	15%	
Tartomány vagy Terület	Kisvállalati ráta	Általános vagy nagyvállalati ráta
Newfoundland and Labrador	3%	15%
Nova Scotia	3%	16%
New Brunswick	2.5%	14%
Prince Edward Island	3%	16%
Ontario	3,2%	11.5%
Manitoba	-	12%
Saskatchewan	2%	12%
British Columbia	2%	12%
Nunavut	3%	12%
Northwest Territories	4%	11.5%
Yukon	2%	12%
Alberta*	2%	8%
Québec*	4%	11,5%

*Quebec és Alberta nem rendelkezik társasági adó beszedési megállapodással a Kanadai Adóhivatallal (CRA).

Részletes információk:

<https://www.canada.ca/en/revenue-agency/services/tax/businesses/topics/corporations/corporation-tax-rates.html>

Kilátások

6. Kormányzati beruházási prioritások (pl. infrastruktúra, digitalizáció, oktatás, mezőgazdaság, stb.)

Kanada kiemelkedő mezőgazdasági termeléssel bír, különös tekintettel a szántóföldi kultúrákra, ezért az agrár KFI-nek nagy hagyományai vannak.

A föderális programok elsősorban a területi egyenlőtlenségek kiegyenlítését szolgálják, a központi költségvetés és a tartományok közötti fejlesztési források elosztása törvényi szinten van szabályozva.

A fejlett infrastruktúrával és szénhidrogéntermeléssel rendelkező országban prioritás a vezetékek és az ipárhoz kapcsolódó infrastruktúrák építése. A beruházási volumen jelentős része ehhez az ipárhoz kötődik.

A befektetésösztönzés alapvetően decentralizált és a kínált adókedvezmények köre is változatos lehet. A tartományok és ezek szövetségei is kínálhatnak beruházási kedvezményeket. Néhány példa (megj. a tartományok bef. ügynökségei a befektetési részben is elérhetők):

Atlantic Canada Opportunities Agency (ACOA): Az ACOA kamatmentes támogatást nyújt az Atlantic Kanada-i tartományok New Brunswick, Newfoundland, Nova Scotia és Prince Edward kis- és közepes vállalkozásai részére a versenyképesség növelés, modernizáció – marketing, minőségbiztosítás, továbbképzés, tőkebefektetés – céljára. Részletes információk: <http://www.acoa-apeca.gc.ca/Eng/Pages/Home.aspx>

Western Economic Diversification Canada (WD)

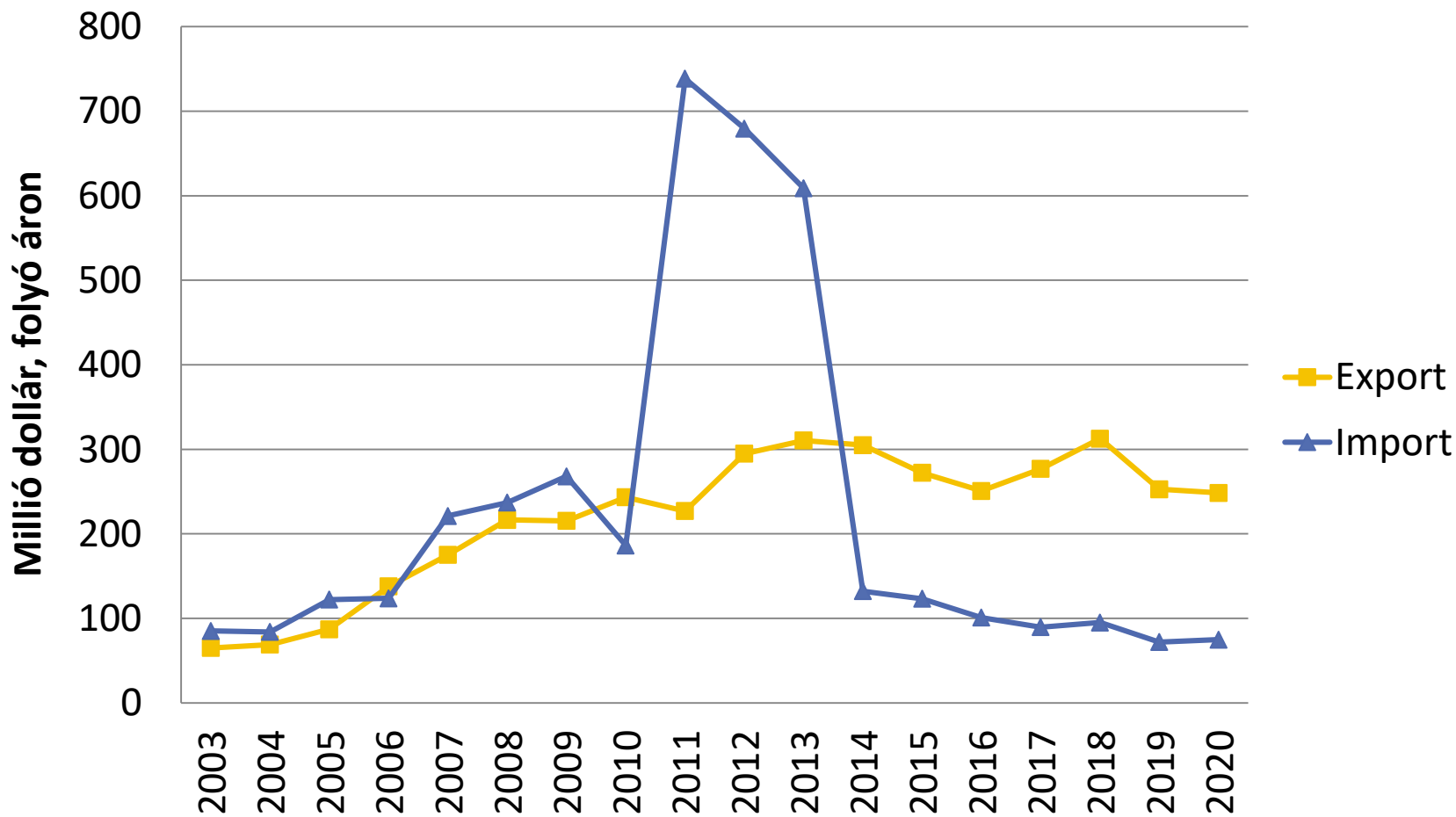
A WD igen széles skálájú támogatást kínál az Alberta-i, British Columbia-i, Manitoba-i és Saskatchewan-i üzleti vállalkozásoknak. Pl. egy ablakos hozzáférés a kormány illetve a magánszektor szolgáltatásaihoz, üzleti tervek készítése, pénzügyi tanácsadás stb. Az ipari szektoroknak nyújtott befektetési támogatások. www.wd.gc.ca/eng/home.asp

Ipari Kutatás-támogatási Program (IRAP) Ez, egy a Nemzeti Kutatási Tanács által létrehozott program, melynek célja a kis- és közepes ipari vállalkozások technológia-fejlesztésének, innovációs tevékenységének támogatása. Magába foglalja a szakértői tanácsadást, tesztelési lehetőségek biztosítását, finanszírozási forráskeresést stb. A világ iparilag legfejlettebb gazdaságait tömörítő G7 országai közül Kanada kínálja a legalacsonyabb adóterhetet a K+F területén és a legkedvezőbb adóhitel programmal rendelkezik. Részletek: <https://www.nrc-cnrc.gc.ca/eng/irap/index.html>

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi forgalom

Forrás: KSH

Kereskedelmi kapcsolatok

1. Magyar vállalati attitűd az ország piaca felé

A magyar exportőrök számára nem elsődleges célpiac Kanada. Tapasztalat, hogy sok viszonylag kezdő exportőr is célpiacnak értékeli Kanadát csupán azért mert angol nyelvterület és „gazdag” országként azonosítják, sokszor téveseke a kezdő exportőrök elképzelései. A fejlett üzleti kultúra, a jogbiztonság, a kiszámítható környezet mind megfelelő célpiaccá teszi Kanadát a megfelelő hozzáadott értékkel rendelkező termékek és szolgáltatások számára. Ugyanakkor komoly felkészülés szükséges a kanadai exporthoz.

2. Exportszerkezet, hozzáadott érték, kiemelkedő szereplők (kétoldalú áruforgalom termékcsoport szinten, táblázatos formában KSH-tól).

A termékforgalom közel felét a magas feldolgozottságú gépipari és elektronikai termékek adják. Jelentős az energetikai szektorhoz köthető berendezések (GE) exportja és a mezőgazdasági gépek (Linamar) területe is. A gyógyszeripari készítmények szintén jelentős és stabil kiviteli volument produkálnak. A KKV export szempontjából fontos, hogy a feldolgozott élelmiszerek és a fagyasztott húсарu exportja folyamatos növekedést mutatott az elmúlt években. A határon átnyúló üzleti és logisztikai szolgáltatások egyelőre nem jellemzőek az exportunkban, de Kanada fontos reláció a turisztikai szolgáltatások szempontjából (jelenleg az egyetlen közvetlen tengeren-túli járat a Toronto-Budapest, valamint a hazánkat érintő luxus dunai hajóutak vásárlói között is sok kanadai van).

A kanadai statisztikai adatokkal számolva 2019-ben 12%-ot nöött a kivitelünk és 2016 óta az exportunk 52%-os növekedést mutatott. Figyelemreméltó, hogy a KKV szektor kivitele szempontjából fontos élelmiszeripari-/agrártermékek jelentős növekedést mutatnak, az állati eredetű termékek kivitele 2014-óta több mint háromszorosára nőtt. A kereskedelmi egyenlegünk jelentős és tartós szufficitet mutat. A CETA vámkönnyítő hatása több magyar agrárterméket versenyképessé tett a piacon.

A magyar árukivitel aktuális adatait a következő dián mellékeljük (megj. a KSH termékforgalmi adatai nem feltétlenül tükrözik a magyar kivitel helyzetét, a kanadai statisztika a vámkezelésen alapul, ami a nemzetközi származási szabályoknak megfelelően vizsgálja az áruk eredtét, a kanadai statisztikában a magyar kivitel volumene többszöröse a KSH adatokban rögzítettnek és a trendek is eltérnek!):

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

Feladó/rendeltetési országokénti termékadatok SITC szerint									
Termékek külkereskedelmi forgalma									
(Amerikai országok)									
		Mutatók							
		Határparitásos érték euróban (euro)							
		Időszak							
		2017. év		2018. év		2019. év			
		Ügylettípus		Ügylettípus		Ügylettípus			
Ország	Termék (SITC 1-2.poz. szerint)	Import	Export	Import	Export	Import	Export		
Kanada	Élelmiszerek, italok, dohány	5872293	21154440	4732624	26238816	5283534	29992805		
	Nyersanyagok	1537401	1697610	5042414	3463071	6405919	3787850		
	Energiahordozók	13012767	2615420	3850	5254451	5773	4701134		
	Feldolgozott termékek	20851548	47307360	26877442	78019954	22602503	82305782		
	Gépek és szállítóeszközök	39258532	173341472	43845835	151580870	29923445	104687432		

Kereskedelmi kapcsolatok

3. Gazdaságdiplomáciai kapcsolatrendszerünk

Szerződéses kapcsolataink kiterjedtek, a mintegy tucat nemzetközi megállapodás mellett számos tárcaszintű, szakpolitikai megállapodás is szabályozza a két ország kapcsolatát. A szerződéses kapcsolatoknak új keretet teremt az EU-Kanada stratégiai és partnerségi megállapodás (SPA), valamint a CETA. Magyarország az EU részeként szabadkereskedelmi övezetet alkot Kanadával. A CETA 2017.09.21-én lépett életbe. Hatályos a Kettős Adózás Elkerüléséről szóló Egyezmény (1992), Beruházás-védelmi Egyezmény (1991) és a Magyar-kanadai szociális biztonsági egyezmény is (nyugdíjellátással kapcsolatos).

Magyar állampolgárok max. 90 napos tartózkodásig turisztikai célból vagy üzleti találkozókra vízummentesen beutazhatnak Kanadába, de kötelező elektronikus regisztráció szükséges az utazáshoz, ETA feltételeiről itt: <https://www.canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/visit-canada/eta/facts-hu.html> lehet olvasni. Beutazási feltételek: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/amerika?kanada>.

4. Vásárokon való részvétel, kereskedelmi delegációk az elmúlt egy évben

Az elmúlt években folyamatos volt a magyar megjelenés a SIAL Montreal/Toronto kiállításokon és Collision technológiai konferencián (start-up cégek). Az élelmiszeripari promóció mellett az ottawai nagykövetség és a torontói főkonzulátus szervezésében számos bor/élelmiszer promóciós rendezvényre is sor került. Magyar termékek megjelentek a térség egyik legjelentősebb szakmai borbemutatóján, a Vancouver Wine Fest nevű rendezvényen. Vancouverben két évente kerül megrendezésre a fenttartható fejlődéssel foglalkozó Globe Forum, ami a térség legnagyobb környezetipari rendezvénye, 2020-ban itt is volt magyar megjelenés. Magyar cégek megjelentek az előző években a Calgaryban megrendezésre kerülő Global Petroleum Show-n, ami a világ egyik legnagyobb szénhidrogén bányászathoz köthető rendezvénye.

5. Tervezett megjelenések, támogatott kiállítások, delegációk

A 2021-es támogatott rendezvényekkel kapcsolatban még nincsen információk. Érdekes rendezvénynek gondoljuk a DX3-at, amin magas szinten jelennek meg a kiskereskedelmi láncok technológiai vezetői.

A kiállítási és konferencia részvétel, bemutatkozás Kanadában is szokásos formája a piaci megjelenésnek. A sikeres bemutatkozás feltétele a megfelelő előkészítés, a lehetséges partnerek jó előre történő tájékoztatása, színvonalas kiadványok, brosrák bemutatása. A nagy távolság és az általában is magas árfekvés miatt érdemes a kiállítási részvételt alaposan átgondolni és az esetleges pályázatokat is figyelni.

Kereskedelmi kapcsolatok

6. Üzleti környezetre vonatkozó gyakorlati tudnivalók: állami ünnepek, üzleti kultúra tudnivalók

Kanadában nyugatias üzleti kultúra uralkodik. A kanadaiak nagyon udvarias emberek, konfliktuskerülők és ezt a tárgyalásokon is érdemes figyelembe venni. Marketingfelfogás alapvetően észak-amerikai stílusú. Ugyanakkor, érdemes a szellemi tulajdonjogvédelem kérdéskörével foglalkozni a piacra lépés előtt (amennyiben ez releváns).

Fontos mindig szem előtt tartani, hogy Kanada soknemzetiségű ország, ebből eredően a kultúrák egymás mellett élnek. A kanadaiak büszkék erre a sokszínűsége, érdeklődnek más kultúrák értékei iránt. Kanadában üzleti ügyekben különös jelentősége van az adott szónak, a „gentlemen’s agreement”-nek. Ennek ellenére tanácsos jogi segítséget igénybe venni a szerződés aláírása előtt, mivel ez a plusz költség megtérül, ha vitás ügyben megfelelő védettséget nyújt.

Kisebbségi összegekkel (max. 25 000 CAD) kapcsolatos vita esetén érdemes lehet a „ Small Claims Court” elé vinni az ügyet, ahol megbízott ügyvéd útján is képviseltethetik magukat az érintettek. Általában gyorsabb és olcsóbb az ügyintézés, de a döntés érvényesítése nehézkes lehet. Részletesebb információ itt:

http://www.attorneygeneral.jus.gov.on.ca/english/courts/guides/What_is_Small_Claims_Court_EN.pdf

A nagykövetség honlapján részletes információk találhatóak a tárgykörben.

Az ünnepnapok eltérőek a tartományokban, üzleti tárgyalások előtt javasoljuk ellenőrizni a dátumokat (információ:

<https://www.canada.ca/en/revenue-agency/services/tax/public-holidays.html>)

Kereskedelmi kapcsolatok

7. Beviteli szabályozás sajátosságai, különleges előírások, piacra lépési nehézségek

A kanadai kereskedelmi és piacra jutási politika főbb irányait, mint pl. a piacvédelem a kanadai Külügyminisztérium (Global Affairs Canada) Nemzetközi Kereskedelmi Igazgatósága határozza meg. Az Export-Import Engedély Rendeletet (EIPA) a kanadai kormány először 1947-ben hagyta jóvá. Az EIPA betartásáért, ill. betartatásáért a Trade Controls & Technical Barriers Bureau (TCTBB) felel, a külügyi tárca felügyelete alatt. Bár Kanadának a szabad kereskedelemből származó előnyök kihasználása alapvető érdeke, az árumozgás ellenőrzésének fenntartása létkérdés az alábbi szempontok miatt:

- A multilaterális egyezmények alapján Kanada köteles szabályozni a katonai és a stratégiai kettős felhasználású termékek kereskedelmét, a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozására;
- Kanada biztonságát fenyegető, ENSZ szankció alá tartozó, a kanadai állampolgárok emberi jogait sértő, külső és belső konfliktus kialakulását előidéző haditermékek Kanadába jutásának megakadályozása;
- érzékeny kanadai iparágak (pl. egyes könnyűipari termékek, élelmiszeripari termékek) védelme;
- nemzetközi egyezmények nyújtotta előnyök kihasználása;
- kereskedelemkorlátozó intézkedések bevezetése Kanada áruszállítási programjának biztosítása érdekében;
- egyéb nemzetközi kötelezettségek teljesítése miatt;
- az ENSZ Biztonsági Tanácsa kereskedelmi szankcióinak betartása.

A kanadai Export-Import Ellenőrzési Iroda (Export and Import Control Bureau – EICB) három listát határozott meg, melyen keresztül az árumozgást ellenőrizni tudja. Az Import Ellenőrzési Lista (ICL) – import engedély köteles termék lista; az Export Ellenőrzési Lista (ECL) – export engedély köteles termék lista; és a Téréség Ellenőrző Lista (ACL) – országfelsorolás ahová csak export engedély birtokában lehet exportálni bizonyos vagy minden árut. Minden export/import engedéllyel kapcsolatos információ/lista elérhető az illetékes hatóság honlapján (<https://www.international.gc.ca/controls-controles/index.aspx?lang=eng>). Termékcsoportok szerinti bontásban itt érhetők el az információk: <https://www.international.gc.ca/controls-controles/prod/index.aspx?lang=eng>

Kereskedelmi kapcsolatok

8. Bankrendszer, ajánlott fizetési módok (nemfizetési kockázat szintje), árfolyamkockázat

Kanada fejlett és dinamikus bankrendszerrel rendelkezik. A fő kanadai bankok széleskörű hazai és külföldi fiókhálózattal rendelkeznek. A bankrendszert a kormány a Bank of Canada-n keresztül szabályozza. A Bank of Canada Act törvény értelmében a bank felelőssége a hitel és pénzforgalomnak a nemzetgazdaság érdekében történő szabályozása. Ennek keretében dolgozza ki monetáris politikáját, bocsátja ki a kanadai dollárt, végzi az adósságállomány kezelését, látja el a központi banki feladatokat. A Bank of Canada alapesetben évente kb. 8 alkalommal (előre meghirdetett dátumokon) dönt az alapkamatról.

Kanada 6 legnagyobb bankja alkotja a kanadai bankrendszer gerincét. Ezek: Royal Bank of Canada, Toronto Dominion (TD), Canadian Imperial Bank of Commerce (CIBC), Bank of Montreal (BMO), Bank of Nova Scotia (Scotia Bank), National Bank. Számlanyitást, illetve egyéb pénzügyi tranzakciók bonyolítását célszerű a fenti bankok valamelyikével végeztetni. A fontosabb külföldi érdekeltségű bankok: Hongkong Bank of Canada (HSBC fiókbank), Laurentian Bank, Manulife Bank, Canadian Western Bank.

Az export árakat általában kanadai dollárban (CAD) szokásos megadni. Ettől el lehet térni, mind az USD mind pedig az EUR alkalmazható az ajánlatokban. Érdemes figyelni az árfolyamkockázatok csökkentésére.

Az alkalmazott fizetési formák az egyes ipari ágazatokban eltérhetnek egymástól. Ugyancsak függnek az üzleti kapcsolatok idejétől, hiszen a kialakult bizalom, a kölcsönös korrekt üzleti magatartás kedvezően hat a fizetési feltételek rugalmasságára. Az L/C nyitás gyakran alkalmazott fizetési forma, elsősorban a kezdeti szállítások idején. A rövidebb fizetési határidőt 1-10 % közötti árkedvezménnyel honorálják. Ugyancsak elfogadott fizetési mód az átutalás, illetve a csekkel történő fizetés. Előre történő fizetést csak megfelelő garanciák esetén fogadjunk el. Mindenképpen tanácsos az első szállítások alkalmával ragaszkodni az L/C-vel történő fizetéshez. Ez bár költségesebb, de nagyobb biztonságot ad mindkét fél számára. Előfordul, hogy késleltetett fizetést kér a vevő (1-3 hónapos fizetési határidő). Ez kockázatosabb, ilyenkor célszerű a szerződésbe valamilyen biztosítékot beépíteni. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy pl. az ontariói alkoholos italok importjéért és kereskedelméért felelős LCBO is általában 90 napra fizet. Az állami monopólium és szabályozás miatt ugyanakkor biztos fizetőnek számítanak.

A „nem fizetések” jogi, bírói úton történő behajtása költséges, időigényes és bizonytalan. Fontos tehát a megfelelő körültekintés a szerződéskötés előtti tájékozódás a partner helyzetéről, képességeiről. Kanadában is szokásos a partnerek ellenőrzése erre szakosodott cégeken keresztül. Pl: Dun and Bradstreet, vagy az ingyenes, ill. regisztrációhoz kötött, a kanadai KKV szektor vállalatairól történő –nem túl részletes- információk beszerzése a www.manta.com útján. A jelentősebb üzletek előkészítése során érdemes a MEHIB és az Eximbank szolgáltatásairól tájékozódni. Magyarországtól eltérően a cégszűrés nehezen hozzáférhető és a jelentési közzétételük miatt pontatlanok (pl. évi egyszeri pénzügyi jelentési kötelezettség, pénzügyi adatok nem elérhető publikusan).

Kereskedelmi kapcsolatok

9. Egyéb üzleti kockázati faktorok a célországban (partnerek ellenőrzésének módja, pl. van-e kötelező kamarai nyilvántartás, korrupció esélye, átlagos üzletkötési idő, stb.)

Kanadában jogbiztonság van, de nagyon bonyolult a jogrendszer a 13 tartomány miatt. Ez igaz a céges ügyekre is és a feltételrendszerre is. A direkt export esetében is érdemes „tartományi szinten” gondolkodni, amennyiben cégalapításról vagy az országban történő tartós jelenlétről van szó, úgy mindenképpen a tartományi szintekben kell gondolkodni. Szabadkereskedelmi megállapodást is csak a tavalyi évben kötöttek a tartományok. Bizonyos tevékenységekre / foglalkozásokra különböző tartományi előírásoknak kell megfelelni (pl. orvos stb.).

Az a külföldi cég, amelyet nem kanadai állampolgár(ok) ellenőriz(nek) és kanadai céget kíván felvásárolni, vagy új üzleti vállalkozást létrehozni, köteles az illetékes kanadai hatóságokat erről a szándékáról értesíteni, ami egy Kinyilvánítási vagy Kérelmezési nyomtatvány kitöltését jelenti. A befektetési szándék elbírálásáról az illetékes miniszter dönt általában 45 napon belül.

A megfelelő üzleti struktúra kialakítása jelentősen függ a törvényi szabályozásoktól, a cég alapításának helyszínétől, továbbá az adózástól. Kanadában három alapvető cégforma közül lehet választani: egyéni vállalkozás, társasági vállalkozás, vállalati formában történő vállalkozás. Ezen kívül megtalálhatók az alapstruktúrák különféle variációi, mint a vegyesvállalat, fiókvizlet, leányvállalat.

Vállalatot két jogi fennhatóság alatt lehet létrehozni: Az egyik a tartományi jog szerint – abban az esetben, ha az üzleti vállalkozás csak egy tartományon belül fog tevékenykedni. A másik a Szövetségi jog szerint – amennyiben az üzleti vállalkozás egész Kanada területére kívánja vállalkozását kiterjeszteni, ebben az esetben a vállalatnak mindkét jognak meg kell fellelnie. Bizonyos fajta üzleti tevékenységek (pl. bankok) ágazat-specifikus jogi szabályozás alá tartoznak.

A korrupciós veszély csekély az országban.

Kereskedelmi kapcsolatok

10. Közbeszerzési rendszer, részvételi lehetőségek projekteken, közbeszerzésekben, pályázatokban

Érdemes rendszeresen figyelemmel kísérni a kanadai közbeszerzési pályázatokat.

A legfontosabb kiindulási pont: <https://www.cfta-alec.ca/doing-business/>. Jelentős mennyiségű, a magyar cégek számára is érdekes, jó lehetőséget kínáló termék és/vagy szolgáltatás beszerzési igények kerülnek közzétételre. A pályázatokon történő részvételt általában előminősítési eljáráshoz kötik. Előnyt jelent, ha a pályázónak van kanadai elérhetősége, képviselője. Tekintettel az eltérő szokásokra, joggyakorlatra, érdemes lehet szakmai konzultáns cég igénybe vétele. A pályázati anyagok beszerzése, a pályázatok elkészítése költséges lehet, érdemes tőkeerős cégeknek indulni a pályázatokon. Mindkét ország aláírja a közbeszerzések szabályozására vonatkozó WTO megállapodásnak. Az EU és Kanada közötti CETA megállapodás egyik legnehezebben kitárgyalt része a közbeszerzési pályázatokon történő részvétel pontosabb szabályozása volt. A megállapodás lehetővé teszi az EU-s/magyar cégek közvetlen részvételét pályázatokon, tapasztalataink szerint a disztribútorok / képviselők / partnercégek közbeiktatása jelentős előnyöket hordozhat.

Föderális [Public Works and Government Services Canada](#)

Ontario [Ontario Tenders Portal](#)

Québec [Le Système Electronique d'Appel D'Offres](#)

Newfoundland [Government Purchasing Agency - Newfoundland](#)

Nova Scotia [Procurement Services - Nova Scotia](#)

PEI [Tender Opportunities - Prince Edward Island](#)

New Brunswick [New Brunswick Opportunities Network](#)

Saskatchewan [SaskTenders](#)

British Columbia [BC Bid](#) ; [Purchasing Services - British Columbia](#)

Northwest Territories [Contract Opportunities - Northwest Territories](#)

Yukon [Tenders - Yukon](#)

Nunavut [Nunavut Tenders](#)

Manitoba: [MERX](#)

Alberta [Alberta Purchasing Connection \(APC\)](#)

Építőipari lehetőségek az *Edmonton Construction Association* oldalán: [The Edmonton Construction Association](#)

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

11. Céllorszáiban található partnerszervezetek (kamarák, szövetségek, exportösztönző társszervezet)

Kanadai Statisztikai Hivatal: <http://www.statcan.gc.ca>

Kanadai Exportfejlesztési Ügynökség: www.edc.ca

Corporation Canada: <https://corporationscanada.ic.gc.ca/eic/site/cd-dgc.nsf/eng/home>

Canada Trade Negotiations and Agreements: <https://www.international.gc.ca/trade-commerce/trade-agreements-accords-commerciaux/agr-acc/index.aspx?lang=eng>

Foreign Affairs and International Trade: www.international.gc.ca/index.aspx

Economic Canada Development: <https://www.edc.ca/>

Toronto Region Board of Trade <https://www.bot.com/>

World Trade Centre Toronto <https://wtctoronto.com/>

World Trade Centre Winnipeg <http://www.wtcwinnipeg.com/en/>

World Trade Centre Saskatoon <http://wtcsaskatoon.com/>

Greater Vancouver Board of Trade <https://www.boardoftrade.com/>

The Winnipeg Chamber of Commerce <http://www.winnipeg-chamber.com/>

EUCCAN- European Union Chamber of Commerce inCanada <http://www.euccan.com/>

Toronto Global <https://torontoglobal.ca/>

Fédération des chambres de commerce du Québec <https://www1.fccq.ca/>

Chamber of Commerce of Metropolitan Montreal <https://www.ccm.ca/en/>

Montreal International <https://www.montrealinternational.com/en/>

Invest Ottawa <https://www.investottawa.ca/>

Opportunities New Brunswick <https://onbcanada.ca/>

Calgary Economic development <https://calgaryeconomicdevelopment.com/>

Fontosabb hírforrások:

The Globe and Mail: www.theglobeandmail.com/

National Post: <http://www.nationalpost.com/index.html>

CBC Business News: <https://www.cbc.ca/news/business>

Magyar-Kanadai Üzleti Szervezetek:

Canadian Chamber of Commerce in Hungary (Budapest): www.ccch.hu

Hungarian Chamber of Commerce in Canada <https://hungarianchamber.ca/>

Hungarian Canadian Business Association (Toronto): <http://www.hcba-canada.org/>, <http://www.corvinadirectory.ca/>

Kereskedelmi kapcsolatok

12. Kapcsolatfelvétel, partnerkeresés javasolt módja (vásárok, kamarai kapcsolat, ágazati szövetségek, disztribútorokon közvetlenül stb.)

Kanadában szinte mindenre van szakmai szövetség, tartományi és föderális szinten is. Nagyon javasolt egy-egy területen kapcsolatba lépni velük. Az értékesítés a legtöbb termék és szolgáltatás esetében – az adott terméket/szolgáltatást jól ismerő – disztribútorokon keresztül javasolt. Nagyon kevés sikeres tranzakció van közvetlen értékesítésből.

A kiállítási és konferencia részvétel, bemutatkozás Kanadában is szokásos formája a piaci megjelenésnek. A sikeres bemutatkozás feltétele a megfelelő előkészítés, a lehetséges partnerek jó előre történő tájékoztatása, színvonalas kiadványok, brosúrák bemutatása. A nagy távolság és az általában is magas árfekvés miatt érdemes a kiállítási részvételt alaposan átgondolni és az esetleges pályázatokat is figyelni. Az egyes kanadai kiállításokról, konferenciákról tájékozódni lehet a következő honlapokon: <https://www.eventseye.com/>

13. Fizetési módozatokat, és javasolt értékesítési csatornák

Az export árakat általában kanadai dollárban (CAD) szokásos megadni. Ettől el lehet térni, mind az USD mind pedig az EUR alkalmazható az ajánlatokban. Érdemes figyelni az árfolyamok alakulására is. A CAD árfolyamának ingadozása sokszor korrelál az olajárakkal.

Az alkalmazott fizetési formák az egyes ipari ágazatokban eltérhetnek egymástól. Ugyancsak függnek az üzleti kapcsolatok idejétől, hiszen a kialakult bizalom, a kölcsönös korrekt üzleti magatartás kedvezően hat a fizetési feltételek rugalmasságára. Az L/C nyitás gyakran alkalmazott fizetési forma, elsősorban a kezdeti szállítások idején. A rövidebb fizetési határidőt 1-10 % közötti árkedvezménnyel honorálják. Ugyancsak elfogadott fizetési mód az átutalás, illetve a csekkel történő fizetés. Előre történő fizetést csak megfelelő garanciák esetén fogadjunk el. Mindenképpen tanácsos az első szállítások alkalmával ragaszkodni az L/C-vel történő fizetéshez. Ez bár költségesebb, de nagyobb biztonságot ad mindkét fél számára. Előfordul, hogy késleltetett fizetést kér a vevő (1-3 hónapos fizetési határidő). Ez kockázatosabb, ilyenkor célszerű a szerződésbe valamilyen biztosítékot beépíteni. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy pl. az ontariói alkoholos italok importjáért és kereskedelméért felelős LCBO is általában 90 napra fizet. Az állami monopólium és szabályozás miatt ugyanakkor biztos fizetőnek számítanak.

A „nem fizetések” jogi, bírói úton történő behajtása költséges, időigényes és bizonytalan. Fontos tehát a megfelelő körültekintés a szerződéskötés előtti tájékozódás a partner helyzetéről, képességeiről. Kanadában is szokásos a partnerek ellenőrzése erre szakosodott cégeken keresztül. Pl: Dun and Bradstreet, vagy az ingyenes, ill. regisztrációhoz kötött, a kanadai KKV szektor vállalatairól történő –nem túl részletes- információk beszerzése a www.manta.com útján. A jelentősebb üzletek előkészítése során érdemes a MEHIB és az Eximbank szolgáltatásairól tájékozódni. Az EXIM termékek között ma már Kanadára is lehet biztosítást kötni (korábban a fejlett piacokra nem volt elérhető ilyen termék).

Kereskedelmi kapcsolatok

14. Szállítási lehetőségek és feltételei

A kanadai szállítványozási szektor szakmai szövetsége mintegy 280 cégből áll, és 15.000 főt foglalkoztat. Kirendeltségei vannak több mint 150 helységben Kanada-szerte. A szállítványozás szempontjából legfontosabb városok Montreal, Toronto és Vancouver. A legtöbb kanadai szállítványozó tagja a Kanadai Nemzetközi Szállítványozási Szövetségnek (CIFFA). Kanadában a tengeri, a folyami, a szárazföldi és a légi fuvarozás is rendkívül fejlett. Egy adott szállítványozó cég kiválasztásakor figyelembe kell venni az áru fajtájának leginkább megfelelő fuvarozási módot, valamint a legalacsonyabb fuvarköltséget.

A szállítványozó cégek alapvető feladatai közé tartoznak a leoptimalisabb útvonal kiválasztása, a megfelelő csomagolás, a címzés, a címkézés, az alapvető vámismeretekkel való rendelkezés, a szállítványbiztosítás, a raktározás és a disztribúció, a legmegfelelőbb tarifa biztosítása stb.

Néhány jó tanács a szállítványozó kiválasztásához:

Ha nem ismerjük a céget jó referenciát jelent a CIFFA, illetve az IATA tagság. Érdemes a cég hitelbesorolását ellenőrizni, esetleg az éves jelentését kikérni. Ugyancsak előnyös, ha a szállítványozó megfelelő tapasztalattal rendelkezik a kívánt áru szállításában. A kanadai szállítványozók többsége rendelkezik az ügynevezett elégedett ügyfelek listájával, ezt ajánlatos elkérni és konzultálni velük (rendelkeznek-e raktárkapacitással, amennyiben szükség lenne rá stb.) Fontosabb honlapok:

Canadian International Freight Forwarders Association

Email: Information: info@ciffa.com

Web: www.ciffa.com

International Federation of Freight Forwarders Association: www.fiata.com/

Kanadai szállítványozók listája: <https://www.freightnet.com/directory/p1/cAA/s99.htm>

Nemzetközi szállítványozók listája: www.freightworld.com/forw_geo.html

Csomagolás, címkézés

A csomagolásra illetve a címkézésre vonatkozó előírások alapvetően szövetségi szinten kerülnek meghatározásra és a Fogyasztói Csomagolási és Címkézési Törvényben (Consumer Packaging and Labelling Act) kerültek rögzítésre. Ezen belül az élelmiszer és gyógyszer törvény speciálisan tartalmazza az élelmiszerekre, a gyógyszerekre, a kozmetikai szerekre és az orvosi berendezésekre vonatkozó csomagolási, címkézési előírásokat. Ugyancsak külön törvény írja elő a dohány- és a textil áruira vonatkozó szabályokat.

A különböző árucsoportokra vonatkozó részletes szabályozásról bővebb információ található a nagykövetség honlapján.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Befektetési kapcsolatok

1. Legnagyobb magyarországi befektetők és tevékenységük

Kanada jelentős befektető Magyarországon az országban jelenlévő külföldi közvetlen tőkeállományt tekintve a 15. legnagyobb befektetőnek tekinthető. A kanadai működőtőke-befektetések jellemzően gépipari és autópipari cégekhez, alkatrészgyártáshoz kapcsolódnak, illetve az ingatlanberuházásokhoz, de vannak kanadai tulajdonban lévő biotechnológiai cégek is. Kiemelendő, hogy a Budapest Airport két pénzügyi befektetője is kanadai.

2. Befektetés-ösztönzési projektek az előző években, fókusz

Az utóbbi években folyamatos bővülés jellemezte az autópipari beruházások területét, ezen belül is hangsúlyos a Linamar csoport tevékenysége. A Linamar csoporthoz tartozó különböző vállalatok folyamatosan erősítették a jelenlétüket hazánkban. Ki kell emelni a Skyjack Inc-t, amelyik már komplex berendezések összeszerelését hozta Magyarországra. Az elmúlt években kanadai bányaipari cégek is megjelentek hazánkban és szénhidrogénkutatási koncessziót nyert a Vermillion Energy.

Jelentősebb kanadai beruházók Magyarországon: Linamar, GE Water, Westcast Industries, Semex, CAE, ATCO, Eclipse Automation, Magna, CDPQ, PSP.

Befektetési kapcsolatok

3. A célország befektetés-ösztönzési rendszerének bemutatása

Kanadában a befektetésösztönzés alapvetően decentralizált. Központi ügynökség létrehozására csak 2018-ban került sor. Az InvestCanada (<https://www.investcanada.ca/>) elsődleges célja, hogy pozícionálja az országot a globális versenyben. A szolgáltatások tekintetében támaszkodni fognak a provinciák/régiók/városok meglévő szervezeteinek szolgáltatásaira.

A kanadai szövetségi kormány az Ipari Minisztérium befektetésösztönzési programjain és szolgáltatásain keresztül nyújt támogatást a Kanadában befektetni kívánó külföldi befektetőknek. Testre szabott, a befektetési folyamatot lépésenként végig kísérő komplett szolgáltatást nyújtanak. Minden igényt kielégítő adatbázissal rendelkeznek, weblapjukon minden befektetéssel kapcsolatos információ azonnal hozzáférhető: nemzetközi költség-összehasonlítás, bérék-adók, befektetésre vonatkozó szabályozások, támogatások, telephely kiválasztási támogatás, marketing tanácsadás, stb. Honlapjuk: <http://www.ic.gc.ca/eic/site/icgc.nsf/eng/O7055.html#ic-subnav-3>

A szövetségi szintű befektetés-ösztönzési szervezeten kívül számos tartományi, regionális, városi, klaszter szintű, vagy ipari park szintű szervezet ajánl támogatást, szolgáltatásokat az érdeklődő befektetőknek. Fontosabb tartományi befektetés-ösztönzési szervezetek elérhetősége:

- Ontario: <https://www.investinontario.com/>
- Québec: <http://www.investquebec.com/en/>
- Alberta: <https://investalberta.ca/>
- British Columbia: <https://www.britishcolumbia.ca/>
- Manitoba: <https://www.gov.mb.ca/business/investing/index.html>
- Saskatchewan: <http://www.enterprisesaskatchewan.ca/investinsaskatchewan>
- Nova Scotia: <https://www.novascotiabusiness.com/invest>
- New-Brunswick: <https://onbcanada.ca/>
- Prince Edward Island: <https://www.princeedwardisland.ca/en/topic/investing-pei>
- Newfoundland Labrador: <https://www.findnewfoundlandlabrador.com/invest/>

Amennyiben egy cég kanadai befektetésen gondolkodik, úgy javasoljuk megkeresni az illetékes külgazdasági attasékat, akik bővebb információkkal tudnak szolgálni.

Befektetési kapcsolatok

4. Cégalapítási szabályok, társasági formák, cégbejegyzés adminisztrációs igénye

Kanadában lehetséges föderális és tartományi bejegyzésű vállalatot alapítani. Vállalatot két jogi fennhatóság alatt lehet létrehozni: Az egyik a tartományi jog szerint – abban az esetben, ha az üzleti vállalkozás leginkább egy tartományon belül fog tevékenykedni. A másik a Szövetségi jog szerint – amennyiben az üzleti vállalkozás egész Kanada területére kívánja vállalkozását kiterjeszteni, ebben az esetben a vállalatnak mindkét jognak meg kell fellelnie. Bizonyos fajta üzleti tevékenységek (pl. bankok) ágazat-specifikus jogi szabályozás alá tartoznak.

A föderális entitásnak vannak előnyei, különös tekintettel a névválasztásra (így biztosítható, hogy a vállalatnév minden tartományban az adott cégé lehessen), az on-line kezelhetőségre és a vállalatközpont rugalmasságára tekintettel (HQ helye, igazgatótanácsi ülések bárhol tarthatók stb.). A vállaltok többsége ugyanakkor tartományi céggént kerül bejegyzésre. Nem kötelező jogi segítséget igénybe venni a vállalat alapításhoz, de ajánlott lehet.

A föderális vállalat alapítás gyakorlatilag on-line kezelhető, a Corporation Canada honlapjáról lehet elindulni <https://corporationscanada.ic.gc.ca/eic/site/cd-dgc.nsf/eng/home>

A tartományok információjához itt lehet hozzáférni: <https://www.canada.ca/en/services/business/start/register-with-gov/register-corp/register-corp-prov.html>

Az a külföldi cég, amelyet nem kanadai állampolgár(ok) ellenőriz(nek) és kanadai céget kíván felvásárolni, vagy új üzleti vállalkozást létrehozni, köteles az illetékes kanadai hatóságokat erről a szándékáról értesíteni, ami egy Kinyilvánítási vagy Kérelmezési nyomtatvány kitöltését jelenti. A befektetési szándék elbírálásáról az illetékes miniszter dönt általában 45 napon belül. A föderális állam megtagadhatja a nemzeti érdeke ütköző tranzakciókat az Investment Canada Act alapján (<https://www.ic.gc.ca/eic/site/ica-lic.nsf/eng/home>). Nagyon ritka a blokkolt tranzakció, a tiltás hátterében elsősorban nemzetbiztonsági okok állnak általában.

A megfelelő üzleti struktúra kialakítása jelentősen függ a törvényi szabályozásoktól, a cég alapításának helyszínétől, továbbá az adózástól. Kanadában három alapvető cégforma közül lehet választani: egyéni vállalkozás, társasági vállalkozás, vállalati formában történő vállalkozás. Ezen kívül megtalálhatók az alapstruktúrák különféle variációi, mint a vegyesvállalat, fiókvizlet, leányvállalat.

Befektetési kapcsolatok

5. Adózási szabályok, befektetés esetén adózási kedvezmények a célsországban

Adóalanyi státusz: A kanadai adótörvények szerint a személyi jövedelemadózás szempontjából alapkérdés annak tisztázása, hogy az adóalany milyen státuszban van Kanadában, vagyis rezidensnek vagy nem-rezidensnek minősül, mivel eltérő jövedelemadózási szabályok vonatkoznak mindkét esetre.

A rezidens minősítés az alábbiak tisztázását igényli:

- kanadai lakással való rendelkezés
- házastárs, illetve jogi képviselő Kanadában tartózkodik, amikor az adóalany külföldön tartózkodik
- Kanadában fellelhető személyi ingósággal való rendelkezés (gépkocsi, bútor stb.)
- társasági kapcsolatok Kanadában
- gazdasági kapcsolatok Kanadában

Egyéb figyelembe veendő tényező: kanadai jogosítvány, kanadai egészségbiztosítás

Személyi jövedelemadó kulcsok rezidensnek minősülő adóalanyok esetében

Adóképes jövedelem mínusz adóalap, ez szorozva a megfelelő jövedelemsávhoz tartozó adókulccsal, majd ehhez hozzá kell adni az alsó jövedelemsávhoz tartozó adókulcs szorzatát. Szövetségi jövedelem adó táblázat az alábbi helyen található az adó kalkulátorral együtt: <https://www.canada.ca/en/revenue-agency/services/tax/individuals/frequently-asked-questions-individuals/canadian-income-tax-rates-individuals-current-previous-years.html>

A szövetségi jövedelemadón felül fizetendő tartományi személyi jövedelemadó mértéke az alábbi helyen található: <https://www.canada.ca/en/revenue-agency/services/tax/individuals/frequently-asked-questions-individuals/canadian-income-tax-rates-individuals-current-previous-years.html>

Quebec: lásd Revenue Quebec honlapon: <https://www.revenuquebec.ca/en/>

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Befektetési kapcsolatok

Társasági adó

A szövetségi általános társasági adó 38 %, ebből a szövetségi kormány 10% adócsökkentést biztosít. Emellett 13%-os adójóváírásra kerülhet sor (general tax reduction), így a nettó adókulcs 15%. A kanadai tulajdonú kisvállalkozások (500.000 CAD nyereségig) további adócsökkentést kapnak., ezzel a kisvállalkozások szövetségi társasági nyereségadója 2019. január 1-től 9%.

A szövetségi társasági adóhoz adódik hozzá adott tartomány társasági adója, mely tartománytól függően 0-16% között változik. A kettő összege a tényleges társasági adó mértéke.

A tartományi társasági adó mértéke 2020. január 1-től, az alacsonyabb összeg a szövetségi definíció szerinti kisvállalkozásokra érvényes (bővebb információ itt: <https://www.canada.ca/en/revenue-agency/services/tax/businesses/topics/corporations/corporation-tax-rates.html> ; https://www.canada.ca/en/revenue-agency/services/forms-publications/publications/t4012/t2-corporation-income-tax-guide-chapter-4-page-4-t2-return.html#P2862_208254 :

Föderális vállalati nyereségadó	Kisvállalati ráta**	Általános vagy nagyvállalati ráta
	9%	15%
Tartomány vagy Terület	Kisvállalati ráta	Általános vagy nagyvállalati ráta
Newfoundland and Labrador	3%	15%
Nova Scotia	3%	16%
New Brunswick	2.5%	14%
Prince Edward Island	3%	16%
Ontario	3,2%	11,5%
Manitoba	-	12%
Saskatchewan	2%	12%
British Columbia	2%	12%
Nunavut	3%	12%
Northwest Territories	4%	11.5%
Yukon	2%	12%
<i>Alberta*</i>	2%	8%
<i>Québec*</i>	4%	11,5%

*Megjegyzés: Quebec és Alberta nem rendelkezik társasági adó beszedési megállapodással a Kanadai Adóhivatallal (CRA).

Befektetési kapcsolatok

6. Ajánlott cégképviseleti formák a célsországban

Egyéni vállalkozó (*Sole proprietorships*): A legegyszerűbb vállalkozási forma egy üzleti tevékenység beindítására és a legkevesebb kockázatot jelenti a tevékenység fenntartására. Egy személy által birtokolt vállalkozási forma, ahol a cég tartozásaiért a vállalkozó teljes személyi és tulajdoni felelősséggel tartozik.

Társaság (*Partnerships*): Egyének és más jogi személyek egyesülése és közös kockázatvállalása üzletvitel céljából. Minden egyes tag hozzájárulhat a közös vállalkozáshoz tőkével, tulajdoni apporttal, munkával (tudással) és közösen osztoznak a vállalkozásból származó profiton, illetve közösen viselik az abból származó veszteséget. Fontos megjegyezni, hogy írásos megállapodás nélkül is részt vehet valaki ebben az üzleti formában.

Vállalatok (*Corporations*): Ez a cégforma a legnépszerűbb Kanadában. Önálló jogi személy, mely a saját nevében létesíthet üzleti kapcsolatokat, tulajdont szerezhet, függetlenül a részvényeseitől. Amióta ez a vállalkozási forma elkülönült jogi státusszal bír, a cég bevételét adófizetési kötelezettség terheli.

Vegyes vállalkozás (*Joint Venture*): A vegyesvállalat szervezhető társasági vagy vállalati alapon. A vegyes vállalat akkor jön létre, amikor két vagy több személy, társaság megállapodik, hogy tőkével, természetbeni apporttal vagy szolgáltatással hozzájárul egy üzleti vállalkozás létrehozásához. Kanadának nincs kifejezetten a vegyes vállalatokat szabályzó törvénye. Jelenleg a vegyes vállalati vállalkozás jogi keretét a vállalkozásban résztvevők egymás közötti szerződésai jelentik. Általában ez egy átmeneti, inkább informálisabb kapcsolati formát jelent, mint a vállalati. A résztvevők megtartják a beszálláskor meglévő tulajdoni hányadukat, vagyis azok nem válnak közös tulajdonná. A résztvevők nem lépnek fel ügynökként egymás érdekében. Minden résztvevő tulajdoni részének megfelelő arányban részesedik a vegyes vállalkozás eredményéből, a kiadásokat pedig csak projekt specifikusan viselik, nem pedig közösen. A vegyes vállalkozási adózás eltér a társasági adózási formától. A vegyes vállalkozásokat másként érintik a kockázati szabályok, mint a társaságokat. Pl. a Tőke-Költség Hozzájárulási Megállapodást (*Capital Cost Allowance Treatment (CCA)*) a társaságok esetében társasági szinten kalkulálják, míg a vegyes vállalkozásoknál a résztvevők igénye szerint. A vegyesvállalati szerződés tartalmazza az együttműködés feltételeit, rögzíti a résztvevők hozzájárulását, a menedzsment-struktúrát és a profiból való részesedést. Célszerű igénybe venni ügyvédi iroda segítségét.

Fióközlet (*Branches*) Valamely külföldi érdekeltségű vállalkozás a kedvezőbb adólehetőségek kihasználása céljából üzleti szerkezetének átalakítása céljából fióközletet nyithat. A külföldi cég a fióknyitás előtt köteles a vonatkozó engedélyt beszerezni és a fióközlet bejegyzését elvégezni abban a tartományban, ahol üzleti tevékenységet fog folytatni. A fióközlet létrehozásának legfontosabb előnye, hogy a Kanadában szerzett és vállalt kötelezettségek nem terhelik a külföldi anyacéget.

Leányvállalat Bármely külföldi cég kiterjesztheti üzleti tevékenységét Kanadára leányvállalat létrehozásával. A leányvállalat bejegyzése ugyanolyan formában történik, mint a vállalatoké. Leányvállalat alapításakor figyelemmel kell lenni a vonatkozó szövetségi és tartományi jogi előírásokra.

A cégalapításra vonatkozóan nincs számszerűsített, minimál tőke megkötés, ugyanakkor az üzleti forma, struktúra kiválasztásánál pontosan tisztában kell lenni az egyes cégforma előnyeivel, hátrányaival, a vállalkozás elindításával járó kötelezettségekkel.

Befektetési kapcsolatok

7. Esetleg befektetésekhez igénybe vehető munkaerő támogatások, pályázati források

A kanadai szövetségi kormány, illetve a tartományi kormányok számtalan adó és nem-adó jellegű kedvezményeket kínálnak a Kanadában befektetni kívánó cégek, üzletemberek számára. A befektetési kedvezmények alapvető célja a gazdasági növekedés ösztönzése, új munkahelyek létrehozása.

Az adókedvezmények elsősorban a tartományi szintet érintik. Példaként Ontario adókedvezményeiről itt lehet tájékozódni:

<https://www.fin.gov.on.ca/en/credit/business.html>

A legfontosabb befektetési kedvezmények Kanadában a befektetési adóhitelek, valamint a gyártás, feldolgozás területén alkalmazható csökkentett jövedelmi adósávok. Sem az adó, sem a nem-adó jellegű kedvezményeknek nem közvetlen célja a külföldi tőke vonzása, bár jelentős részük igénybe vehető a külföldi befektetők számára is. Részletek: <https://innovation.ised-isde.canada.ca/s/?language=en&lang=eng>

8. Jogszabályi háttér bemutatása felsorolás szerűen (pl. van kettős adóztatást kizáró egyezmény, munkavállalási feltételek, stb.)

Szerződéses kapcsolataink kiterjedtek, a mintegy tucat nemzetközi megállapodás mellett számos tárcaszintű, szakpolitikai megállapodás is szabályozza a két ország kapcsolatát. A szerződéses kapcsolatoknak új keretet teremt az EU-Kanada stratégiai és partnerségi megállapodás (SPA), valamint a CETA. Magyarország az EU részeként szabadkereskedelmi övezetet alkot Kanadával. A CETA 2017.09.21-től került ideiglenes alkalmazásra (végleges alkalmazásra akkor kerül, amikor az összes uniós tagállam ratifikálja azt). Egyéb fontosabb bilaterális jogszabályok:

- 1995. évi XVI. törvény a Magyar Köztársaság Kormánya és a Kanadai Kormány között a kettős adóztatás elkerülésére és az adóztatás kijátszásának megakadályozására a jövedelem- és a vagyonadók területén Budapesten, 1992. április 15-én aláírt Egyezmény
- 1995. évi XXIII. törvény a Magyar Köztársaság Kormánya és Kanada Kormánya között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről Ottawában, 1991. október 3-án aláírt Megállapodás
- 2003. évi LXIX. Törvény a Magyar Köztársaság és Kanada között a szociális biztonságról szóló, 2002. március 4-én, Budapesten aláírt Egyezmény

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Befektetési kapcsolatok

Munkavállalási feltételek

Évente, mintegy 150.000 külföldi dolgozik ideiglenesen a kanadai munkaerő piacon. A Kanadai Állampolgársági és Bevándorlási Hivatal (CIC) és az Emberi Erőforrás és Képesség Fejlesztési Intézet (HRSDC) szerint ezek a munkások elősegítik Kanada gazdasági fejlődését és újabb munkaalkalmat teremtenek a kanadai álláskeresők számára.

Kanadai munkavállaláshoz érvényes munkavállalási engedéllyel kell rendelkezni. A munkavállalási engedély megszerzésének feltétele, hogy egy kanadai munkáltató érvényes állásajánlatával, továbbá, a HRSDC munkaerő piaci igazolásával kell rendelkezni arról, hogy az adott szakma nem von el álláslehetőséget a kanadai munkavállalók elől. Ezen igazolások birtokában kell benyújtani a munkavállalási engedély kérelmet a CIC-hez. Amennyiben a kérelem elfogadásra került és a kérelmező megfelel a kanadai egészségügyi és biztonsági feltételeknek, a munkaengedélyt kiadják.

A munkavállalási engedély általában egy meghatározott tevékenység végzésére, egy meghatározott munkáltatónál, egy bizonyos ideig tartó munkavállalásra jogosít. Az a személy, aki érvényes munkavállalási engedéllyel rendelkezik, nem vándorolhat be Kanadába. A bevándorlás egyik feltétele a Képzett Munkaerő Programnak (SWP) való megfelelés.

A CETA a munkavállalói mobilitást is nagyban megkönnyítette, szerződések teljesítésére az uniós cégek számára érdemben könnyebb munkavállalókat Kanadába küldeni kötött időszakokra.

Külföldi munkavállalók bizonyos esetekben munkavállalási engedély nélkül is dolgozhatnak ideiglenesen Kanadában. Ilyen kivételek pl.: a nemzetközi megállapodások (USMCA), vállalaton belüli munkaerő átcsoportosítás, diák-tanár csereprogram, Kanadában tanuló külföldi diákok, előbbiek házastársaik, vallási, adományozási tevékenység stb.

Egyéb munkavállalási engedélyhez nem kötött tevékenységek (bizonyos tevékenységekre bilaterális megállapodás szükséges):

- üzleti utazások
- külföldi képviselők
- külföldi képviselők családtagjai
- külföldi haderő tagjai
- külföldi kormány tisztviselők
- vendég művészek
- sportolók és edzőik
- újságírók, tudósítók
- rendezvényszervezők
- bírák, ügyészek
- egészségügyben tanuló diákok
- repülőgép személyzet
- elsősegélyt ellátó szolgáltatás
- baleset, bűncselekmény kivizsgálás

Munkavállalási engedélyért folyamodhat az a külföldön élő, nem kanadai állampolgár, aki nem minősül kanadai rezidensnek. A munkavállalási engedélyhez ideiglenes beutazási engedély (vízum) is szükséges, amelyet a bécsi kanadai nagykövetségen lehet beszerezni. További információk: <https://www.canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/work-canada.html>

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Együttműködési lehetőségek

Szennyvíz és
hulladékkezelési
technológiák

Alternatív és megújuló
energia

Mezőgazdasági és
élelmiszer feldolgozó
technológiák

ICT

Gáz- és olajipari
berendezések

R & D, tudás- és
technológia transzfer, IOT

Gyógyszerek, gyógyászati
berendezések

Kiemelt ágazatok

Élelmiszeripar:

Legnagyobb szereplők: Saputo, George Weston, Maple Leaf Foods

- Elsősorban disztribútorokkal és integrátorokkal javasoljuk felvenni a kapcsolatot. A KGA-k a termék ismeretében cégre szabott információkat tudnak küldeni az érdeklődő exportőrnek.

Gáz és Olajipari Berendezések:

Legnagyobb szereplők: Imperial Oil, Cenovous Energy, Keyera Corp., Granite Oil

- Elsősorban Albertában érdemes az ágazati cégeknek elkezdni a piac felmérését. A KGA-k a termék ismeretében cégre szabott információkat tudnak küldeni az érdeklődő exportőrnek.

KFI, tudás- és technológiatranszfer:

Legnagyobb szereplők: MDA, Bombardier, CAE, CMG

- Ontario, Québec és BC tartományokban lehet érdemes a technológiatranszfer ügyekkel elindulni. A KGA-k a termék ismeretében cégre szabott információkat tudnak küldeni az érdeklődő exportőrnek.

Mezőgazdasági és agrártechnológiák:

Legnagyobb szereplők: MacDon, Canfor, West Fraser

- Kanadában a fakitermelés /gazdálkodás és a szántóföldi kultúrák termesztése kiemelkedő színvonalú. A KGA-k a termék ismeretében cégre szabott információkat tudnak küldeni az érdeklődő exportőrnek.

ICT:

Legnagyobb szereplők: Shopify, Blacberry, CGI, Open Text, Amaya Gaming Group, Evertz, Celestica, Enghouse

- Területileg elsősorban ON, QC és BC tartományok megfelelőek a cégeknek az együttműködésre. A KGA-k a termék ismeretében cégre szabott információkat tudnak küldeni az érdeklődő exportőrnek.

Autóipar:

Legnagyobb szereplők: Magna, Linamar, Martinrea, Exco

- Területileg leginkább ON-t és kisebb mértékben QC-t érdemes vizsgálni. A KGA-k a termék ismeretében cégre szabott információkat tudnak küldeni az érdeklődő exportőrnek.

Elérhetőségek

- ***Simon Gábor, KGA***
- Cím: 299 Waverley Street, Ottawa, Ontario, K2P 0V9, Kanada
- Email: gabor.simon@mfa.gov.hu
- Hivatali telefonszám: +1 (613) 230 2717/210
- Mobil telefonszám: +1 (613) 406 2971

- ***Igaz Máté Árpád, KGA***
- Cím: 425 Bloor St. East, Suite 501, Toronto, Ontario, M4W 3R4, Kanada
- Email: mate.igaz@mfa.gov.hu
- Hivatali telefonszám: +1 (647) 349 2550
- Mobil telefonszám: +1 (647) 588 9070

- ***Molnár Mónika, KGA***
- Cím: 808 Nelson Street, Suite #701
- Vancouver, BC, V6Z 2H2 (Mail Box #12131)
- E-mail: Monika.Molnar@mfa.gov.hu
- Tel: +1 (604) 258 9658
- Fax: +1 (604) 623 2921